

ZPRÁVODAJ

Obce Černousy

Červenec / 2019

<http://cernousy.cz>

Občasník obce Černousy. *Své připomínky a náměty na články adresujte na Obecní úřad Černousy, nebo na: pecoufal@seznam.cz, Petr Coufal, tel.: 725 716 576.*

Slovo Starosty

Dobrý den,

v jarních měsících jsme začali s opravou prostranství před OÚ, které už nebylo v dobrém stavu. Dále ještě dojde na opravu obou schodišť a chodníku.

Jak jistě víte, tak obec Černousy vede soudní spor se společností Royal - Route ohledně prodeje náhonu k vodní elektrárně v Boleslavi od roku 2015. V letech 2015 - 2019 proběhly celkem čtyři stání u Okresního, Krajského, Nejvyššího a Ústavního soudu. Posledně zmíněný soud rozhodl, že se žalobci stížnost odmítá. Podle našeho právního zástupce má společnost Royal - Route poslední možnost obrátit se na evropský soud, tak uvidíme jestli této možnosti využije.

V červnu jsem jednal s Úřadem práce o možných uchazečích a počtech zaměstnanců na VPP. Nakonec se podařilo získat od 1.7.2019 tři pracovní místa, která budou na dobu do 31.12.2019. V současné době probíhá výběr jednotlivých zaměstnanců.

Pro děti nastává čas prázdnin, pro dospělé dovolených, a tak přeji Všem hezké léto.

Miroslav Richter, starosta

Blahopřání

V **červenci** slaví své narozeniny **32** našich občanů a občánek a v **srpnu** jich oslaví své narození **19**.

Všem přejeme vše nejlepší, hodně zdraví a spokojenosti do dalších let.

Narozeniny **v červenci** slaví paní a slečny: Alena Korábová, Eva Štrbáková, Bohumíra Coufalová, Olga Podstavková, Taťana Černohovzová, Vladislava Hrudková, Marie Kučerová, Miloslava Vnoučková, Lenka Kavická, Dana Vološínová, Veronika Uzlová, Renáta Kadlčíková, Jana Roušarová, Martina Vološínová, Sabina Husarová, Viktorie Školáková.

Pánové a chlapci: Josef Kokta, Otakar Pavézka, Ladislav Zikmund, Slavomír Tajbner, Roman Tůma, Martin Kunst, Milan Rusňák, Jan Grulo, František Podstavek, Jakub Beran, Josef Schernstein, Petr Sígl, Jan Klein, Vojtěch Maxa, Daniel Ferenc a Matěj Vrána.

V srpnu budou slavit dámy: Božena Davídková, Libuše Zaunarová, Jaroslava Vlčková, Lucie Vejnarová, Denisa Školáková, Alena Borysewiczová a Barbora Hloužková.

Pánové: František Ivičič, Vitalij Černohovz, Mikuláš David, Martin Slípka, Miroslav Bouček, Marek Zikmund, Jaroslav Černohovz, Jan Sedláček, Patrik Miko, Patrik Grulo, Lukáš Davídek a Petr Štrauch.

Všem ještě jednou hodně zdraví a spokojenosti.

(Pokud si nepřejete zveřejňovat své nebo jména svých dětí, oznamte to na obecním úřadu.)

Obecní zastupitelstvo

Druhé veřejné zasedání zastupitelstva obce letošního roku č. 2 / 2019 svolal starosta Miroslav Richter dne 5. června do zasedací místnosti OÚ. Zastupitelé se sešli v počtu šesti, tři se omluvili. Zastupitelstvo schválilo účetní závěrku obce Černousy za rok 2018, zapojení do společného financování sociálních služeb na Frýdlantsku, návrh na obnovu vnitřního vybavení místní lidové knihovny a mnoho dalšího.

Usnesení ze zasedání si můžete přečíst na úřední desce před OÚ a na stránkách obce <http://cernousy.cz>.

Pálení kletí a látek přírodního charakteru

Pokud se rozhodnete spálit na své zahradě kletí, zbytky dřeva, ořezané větve atd., doporučujeme předem toto ohlásit Hasičskému záchrannému sboru Libereckého kraje prostřednictvím formuláře pro ohlašování pálení, který najdete na stránkách HZS Liberec. <http://www.hzslk.cz/paleni/3-ohlasovani-paleni.html> Vyhněte se tím možným nepříjemnostem v případě ohlášení požáru a planého výjezdu jednotky požární ochrany.

Odesláním formuláře Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje nepovoluje pálení. Odesláním vyplněného formuláře je Vaše pálení evidováno operačním a informačním střediskem Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje. Evidence slouží jen pro možnost ověření místa pálení s možným nahlášením požáru.

OZNÁMENÍ O PLÁNOVANÉM PŘERUŠENÍ DODÁVKY ELEKTŘINY

Datum **11.07.2019** od **7:30** hod. do **14:30** hod.

OBEC / MÍSTNÍ ČÁST Černousy
v místě vyvěšení oznámení

Kácení máje

Kácení máje v Boleslavi, které každoročně pořádají hasiči ve spolupráci s Obcí Černousy je bezesporu jednou z nejoblíbenějších akcí v naší obci. Ani letos 25. května tomu nebylo jinak. Ve 14 hodin spustil Matěj Velcl svůj hudební mix, Pěťa Velcl a Franta Šíkola udili a opékali chutné masíčko, Marek Zikmund a Pěťa Burda točili pivo a rozlévali všemožné podpůrné nápoje. Brzy na to dorazila na svých povozech parta rozesmátých lidí z Černous, přivezli bábu s dědkem a také sklenici utopenců, které prý po povodni posbírali cestou. My jsme je za odměnu přivítali sklenkou dobrého moku a koláčky a pak začala ta pravá zábava. Bába s dědkem se dali do kácení májky a my jsme se zase káceli smíchy při jejich veselé scénce, kterou předvedli. Když se jim májku konečně podařilo skácet, došlo jako každoročně na její dražbu. Tentokrát pěkné bidlo na zahradu získal Pěťa Hora, který nabídnul nejvíc a přispěl do hasičské kasičky 1700,- Kč. Jako obvykle nechyběla ani soutěž v házení sudem, jejímž absolutním vítězem se stal Ondra Šíkola, který sud hodil tak daleko, že nám málem nestačil metr.

Děkujeme tímto všem, kdo se podíleli na organizaci této jarní slavnosti a připravili nám tak krásné odpoledne plné legrace. Především děkujeme panu Milanu Šemberkovi za nádhernou májku, Mírovi a Martinu Richterovým za navezení stolů, lavic a stanu, no a samozřejmě skvělým hercům Janě Síglové a Tomáši Hloužkoví za jejich veselé představení.

Dětský den

Úvod měsíce června patří bezesporu dětem. Tentokrát byl překrásný, jak by také ne, vždyť byl pohádkový. Nejen své schopnosti, ale i dovednosti prokázaly děti na 10 stanovištích, motivovaných pohádkovou tematikou. Tímto moc děkuji všem skvělým a šikovným pomocníkům, kteří svůj volný čas věnovali dětem a pomohli. Moc si toho vážíme. Byli to především – Vědunka Beranová, Lucka Síglová a kamarád Míša Kančí, Kája Rumcajs Ištok a jeho překrásná Manka - Janička Zahradníková – opravdu moc jim to slušelo, Barča Hloužková s kamarádkou Lucií Novákovou mladší, Popelka Sabinka Veselá, slečna čertice Růženka Peterová, Maruška Strnadová Vaculová a Marek Kučera, který byl letos mojí pravou rukou a něžná víla Amálka – Lucie Nováková. Hned na samém počátku našeho Zpravodaj Obce Černousy

pohádkového příběhu – na STARTU na vše bedlivě dohlížel dlouholetý člen týmu ochotných lidí Kája Ištok st. Jeho žena Gituška nám uháčkovala překrásné kytičky pro vilu Amálku, tímto oběma moc děkujeme. Nesmím zapomenout ani na Ládu Plesara, který se nejen staral o plné žaludky návštěvníků, ale také nám pomohl vyrobit kuličkovou dráhu pro malé uličníky a krásné dorty pro PEJSKA A KOČÍČKU - děkujeme. Opravdu velkou radost nám udělal Honzík Konkus – jednak tím, že krásně odmaturoval a potom tím, že převzal štafetu po Dušanovi, a tak ani na letošním dětském dnu nechyběla tak oblíbená střelba ze vzduchovky. Gratulujeme a děkujeme. Ani letos nechyběly tvořivé dílničky – tentokrát jsme vyráběli hrad „Černousy“ a opravdu se dětem povedl. A jaký by to byl hrad bez pořádné vlajky – a tak děti vyhlásily soutěž pro dospělé – „O nejkrásnější vlajku hradu Černousy“ Z mnoha krásných obrázků byly vybrány 4 nejhezčí a děti hlasovaly. Zvítězila ta nejkrásnější vlajka, jejímž autorem se stal Tomáš Hloužek, který si ji sám slavnostně vyvěsil. Hrad tím dosáhl své dokonalosti a my jsme si šli vyrobit pamětní medaili z DĚTSKÉHO DNE. Byly překrásné.

Náš DEN se nám moc líbil, děti byly spokojené, získali jsme mnoho nových příznivců i sponzorů, kterým předem děkujeme. A kdo si zaslouží opravdu velké poděkování letos? Především je to obec ČERNOUSY, které moc děkujeme za pomoc i podporu, dále jsou to NAŠI HASIČI, kterým patří velké, ale opravdu velké poděkování, protože nám se vším pomohli a také se starali o náš pitný režim, kromě jiných MÁRA ZIKMUND, PĚTA BURDA a další. O báječnou hudební produkci se letos postaral skvělý OTÍK STRNAD, děkujeme. Ale přátelé nic z toho by nebylo, nebýt nepostradatelného VAŠÍKA faráře HUSÁKA, Vendíí, díky moc. O luxusní palačinky se postarali MÍŠA MIA BERANOVÁ a JAKUB ELÍSEK ELIS. O konkurenci luxusním palačinkám se postaraly naše skvělé ženy – paní IŠTOKOVÁ, HORÁKOVÁ A HRUDKOVÁ, moc děkujeme. Naše velké díky si dále zaslouží – ZDENDA BERAN, SLAVOMÍR TAJBNER, JIRKA A SOŇA HORÁKOVÍ, MARTIN ZAVADIL, LÁDA ZIKMUND a jeho celá rodina, děkujeme paní Vokurkové, LENCE SCHEIDLOVÉ, PĚTOVI A BOHUNCE COUFALOVÝM, KÁJOVI IŠTOKOVI, Romanu Džupinovi, Tiskárně LEBEN SOKOLOV, firmě KELLY SOKOLOV, firmě PRANÍ A ČIŠTĚNÍ MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, ONO SOKOLOV, LÁZNĚ JÁCHYMOV, BERISPEED SOKOLOV a dalším, kteří pomohli a přispěli. Děkujeme, vážíme si toho.

Osobně bych moc ráda poděkovala Pěťovi Coufalovi, panu starostovi Miroslavu Richterovi a obci Černousy a všem přítomným za krásné a milé překvapení, které mi přichystali, moc Vám děkuji.

úča

Černouský kvíz

Správná odpověď z minulého kvízu: Dva mladí hasiči na fotce z roku 1972 jsou pánové Ivan Vološin a Josef Syřínek.

Do uzávěrky tohoto vydání nám bylo doručeno několik správných odpovědí, z kterých byl vylosován výherce a tím se stal pan **Miroslav Bouček, Blahopřejeme!** Poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové si může vyzvednout na OÚ.

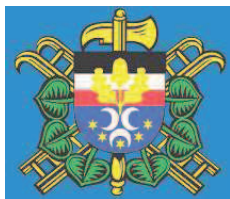
Otázka dnešního kvízu:

Kdo jsou ti dva bráškové na fotce z roku 1996 ?

Své odpovědi posílejte na e-mail: pecoufal@seznam.cz nebo SMS zprávou na tel.: 725 716 576 (nezapomeňte uvést i své jméno), **můžete jí sdělit i osobně Petru Coufalovi.**

Výherce, který bude vylosovaný ze správných odpovědí, získá poukázku na nákup zboží v hodnotě **100,- Kč** v obchodu se smíšeným zbožím paní Ireny Vokurkové v Černousích.

Sbor dobrovolných hasičů Ves

Od posledního čísla Zpravodaje se v obci přihodila spousta mimořádných událostí. 22. května v odpoledních hodinách vystoupala řeka Smědá na třetí povodňový stupeň. Jednotce ze Vsi tím začal dvoudenní maraton pohotovosti, technické pomoci občanům a prací. Hasiči společně se starostou obce panem Richterem převáželi lidi přes rozvodněnou řeku na vlaky, do obchodu, k lékařům, prováděli monitoring, vyproštění dodávkového vozidla uváznělého na zatopené komunikaci z Boleslavi do Černous. Řeka začala kulminovat druhý den 23.5. v ranních hodinách a v 17:00 hod se znovu otevřeli všechny původně zatopené komunikace. Celá událost se obešla bez újmy na zdraví a majetku.

11.6.2019 se v obci v nočních hodinách prohnala silná bouře, ve 3:10 byl operačním důstojníkem HZS-LK vyhlášen poplach, pád stromu přes cestu na vozidlo. V Černousích u paneláku spadl strom na tři zaparkované osobní automobily. Druhý strom spadl u nádraží na dva zaparkované automobily a třetí strom jsme odklízeli v aleji na komunikaci z Černous do Boleslavi.

25.5.2019 Hasiči pořádali tradiční kácení máje v Boleslavi na hřišti. Bába s dědkem předvedli zábavnou šou při kácení májky, kterou později vydražil za nemalé peníze pan Petr Hora, tímto mu jménem SDH Ves děkuji za příspěvek do hasičské pokladny.

Na hasičské zbrojnici se nadále buduje. Mimo jiné nám Obec zřídila v klubovně sociální zařízení. I přes to, že sledovanost našich informačních Facebookových stránek roste, připomínám že všechny akce, činnost a zásahy můžete sledovat online na Facebookových stránkách sdh Ves (obec Černousy).

Marek Zikmund

Myslivecký spolek Andělka – Ves

12. května proběhla v Hospodě pod Lípou výroční valná hromada, které se zúčastnil i starosta obce pan Miroslav Richter. Součástí výročky byla také výstava trofejí srnců ulovených v loňském roce. Byla zde i trofej srnce oceněná bronzovou medailí.

Nedávno jsme odkoupili od Obce Černousy již nepojízdnou skříňovou Pragu PV3S. Z její skříně jsme vybudovali v lese chatku a vybavili ji pro potřeby odpočinku nebo případného přespání pro nás i naše hosty. Zde bych chtěl velice poděkovat Pepovi Dvorskému, který má na této stavbě největší zásluhy.

Za myslivecký spolek Andělka – Ves **Rudolf Štrbák**

Zájezd do divadla

Z důvodů velmi malého zájmu o nabízené divadelní představení v minulém Zpravodaji, nebude tato akce uskutečněna. Pokud by někdo z Vás měl nějaký vhodný nápad na uspořádání kulturně společenské akce, kterou by mohla Obec Černousy podpořit podejte tento návrh na Obecním úřadu. Děkujeme.

Bába bylinářka

Rozchodnice

Slouží jako prostředek k **obnovení fyzických a duševních sil, jeho stimulační účinky** v případě fyzické zátěže převyšují účinky ženšenu i eleuterokoku. Droga je vhodná po **přestálých infekcích, intoxikaci organismu, fyzických a psychických traumatech**, v období po **těžkých somatických onemocněních, únavě** a při **hypotenzi (nízký krevní tlak)**. Celkově **regeneruje**,

stimuluje a detoxikuje organismus, zlepšuje **imunitní systém**, pohlavní **činnost**, chrání **játra** (hepatoprotektivum) před negativními vlivy prostředí, upravuje a **snižuje hladinu krevního cukru**, užívá se rovněž při **žaludečních potížích**.

Slouží při léčbě **lehčích forem diabetu (cukrovka 2. typu)** a také **parkinsonismu (Parkinsonova choroba)**. Příznivé výsledky byly zaznamenány i u některých forem rakoviny, např. **melanomu, Lewisova plicního karcinomu** (plicní karcinom Lewisové) apod.

Látky rosavin a salidroside **zvyšují hladinu serotoninu v mozku**, a tím **zlepšují paměť, spánek** i vnímání, **léčí neurózy, usnadňují vybavování a tlumí ataky deprese**.

V lidovém léčitelství se používá tinktura z čerstvého nebo sušeného oddenku v 60% etanolu, která se připravuje v poměru 1:4, a užívá půl až 1 čajová lžička 2-3krát denně. Jinou možností je odvar, který se připraví tak, že 1 čajová lžička kořene se vaří 7-10 minut v 1 l vody. Potom se odvar odstaví na 40 minut a pije se 2-3 sklenice denně. V ruském lékopisu je uváděn přípravek »Rodozin« vyráběný farmaceutickým průmyslem, extrakt z kořene slouží v Rusku a Bulharsku také k výrobě tonizujících nealkoholických **nápojů**. Velmi dobré výsledky jsou dosahovány při léčbě parodontózy, kdy se užívá vitamin A rozpuštěný v **oleji** spolu s extraktem z rozchodnice růžové v poměru 1:1. Příkladají se **obklady** na dásně po dobu 3-4 hodin denně (opakuje se 4-7krát). Jiným způsobem je aplikace extraktu zředěného vodou v poměru 1 : 10 na dásně po dobu 15-20 minut se stejným počtem opakování jako v předcházejícím případě. K léčení trachomu se doporučuje odvar z nadzemní části rostliny.

Nepodávejte v těhotenství a v době kojení! Dodržujte stanovené dávkování a užívejte maximálně po dobu šesti až osmi týdnů.

• posílení organismu, stimulační účinek, regenerace • rekonvalescence po infekci • otrava, intoxikace organismu • traumata - psychická i fyzická • únava • posílení při těžkém onemocnění • nízký krevní tlak, hypotenze • detoxikace, detoxikační účinky • posílení imunity (imunostimulancium) • játra, nemoci jater - hepatoprotektivní účinky • hyperglykémie, cukrovka • Parkinsonova nemoc • maligní melanom (podpurná léčba) • rakovina plic (podpurná léčba) • deprese • zapomětivost, paměť • nespavost • soustředění • neurózy

Ivana Křišáková

Železniční muzeum Frýdlantských okresních drah

Žitavská 867, Frýdlant, 464 01

E-mail: spolek.fod@seznam.cz, **Web:** www.hermanicka.wz.cz

Spolek Frýdlantské okresní dráhy otevřel v areálu bývalého lokomotivního depa F.O.D. netradiční železniční muzeum. Návštěvníkům nabídne prohlídku historických vozů, drážní techniky a fotografií z tratí Frýdlantské okresní dráhy.

Muzeum se nachází v areálu bývalého lokomotivního depa F.O.D. - Č.S.D. ve Frýdlantě, Žitavská ul., pár minut pěší chůze od železniční stanice. Přístup z železniční stanice je ulicemi Nádražní a Žitavská, před železničním přejezdem vpravo, parkování možné v ulici Úzká. Do areálu muzea není vjezd motorových vozidel z bezpečnostních důvodů povolen.

Muzeum bude otevřené jen o letních prázdninách, a to pouze v sobotu. Součástí prohlídky je i odborný výklad. Otevřeno i jako doprovodný program Valdštejnských slavností!

Otevírací doba Červen - Srpen So 9:00 - 16:00

Telefonicky lze domluvit návštěvu i mimo otevírací dobu. Vstupné v tomto případě činí 30,-Kč a je nutné zakoupit minimálně 5 vstupenek.

Vážení čtenáři, v této rubrice Vám otiskujeme obrázky a fotografie z historie naší obce. Pokud máte doma nějakou fotku z dob minulých, budeme velice rádi, když nám jí zapůjčíte k otisknutí. **Tentokrát povodeň v roce 1958 v tehdejších Dřevařských závodech.**

František Tuhý

Redakce Magazínu Práva

Něco z historie

V této rubrice Vám budeme v následujících vydáních přepisovat články z nádherné publikace „Černousy ... Jak šel život v obci do roku 1940“, autorů pana Güntera Krause a Petra Krause, kterou nám darovali a je k nahlédnutí na OÚ. Touto cestou jim ještě jednou děkujeme!

Historie – střípky do roku 1941

Pokračování z minulého vydání.....

1677 – byli pozatýkáni všichni občané Černous, Boleslavi a Vsi protestantského vyznání. Po přijetí katolické víry byli propuštěni. Ihned potom utekli za hranice

Poč. 18. století – Hrabě Filip Josef z Gallasu (1723 – 1757) nechal v Černousích postavit zámek (panský dvůr) a část hospodářského stavení

1757 srpen – rozbili Prusové hlavní stan v Černousích. Ležení si vyžádalo značného zásobování

1790 – ve vsi již 39 usedlostí

1791 – první kamenný komín v obci byl na domech č.p. 33 a č.p. 34

1792 – ve vsi 41 domů a 253 obyvatel

1797 – nechává hrabě Christian Filip Clam – Gallas (1773 – 1805) postavit Franzem Thunem podle návrhu Antona Otta kapli zasvěcenou sv. Janu z Nepomuku

1804 – 5. května – narozen c.k. ministr sekcí, svob. Pán Czörnig z Czernhaus, zakladatel rakouské statistiky. Zemřel 5.10.1889 v Görzu

1808 – březen – Christian Christof nechal rozšířit zámek, přístavba bohužel nebyla dokončena pro smrt Christofa. Po jeho smrti přešlo vlastnictví pod hospodářství panství.

1813 – 21. května – příjezd prvních raněných z bitvy u Budyšina

1813 – 13. -19. května byly Černousy obsazeny nepřátelským vojskem. Byli to kozáci a Francouzi, kteří byli v hojné míře ubytováni v sousedních obcích

1818 – 1. listopadu – mezi Libercem a Zhořelcem (přes Frýdlant a Habartice) zřízena jízdní pošta.

1821 – 1. ledna – zřízen poštovní dostavník (dvojspreží) mezi Frýdlantem a Zhořelcem

1833 – 6. září – dokončena silnice z Liberce do Závidova

1834 – ve vsi se nachází 41 domů, 253 obyvatel

1837 – 11. června – zasáhla v poledne ničující průtrž obce Čenousy, Boleslav, Ves a Andělku

1844 – 1. května – zřízena spěšná pošta (dostavník s trojsprežím) ze Zhořelce do Prahy přes Habartice, Frýdlant, Liberec. Zrušena byla roku 1852 v důsledku vybudování trati Drážďany – Praha

1845 – květen – do Černous byla z Prahy přemístěna hraběcí knihovna

1845 – ve vsi se nachází 55 domů, 320 obyvatel

1850 – když v r. 1850 hrozila v Prusku nová válka, měli v Černousích své ležení Italští myslivci, z nichž někteří dezertovali do Pruska

1858 – 1. a 2. srpna – vlivem velké povodně byly v obcích Boleslav a Ves zdemolovány dva kamenné mosty, v Černousích byl poškozen dřevěný most a okolní pozemky byly zaneseny pískem. Celková škoda byla vyčíslena na 3988 zlatých

1858 – konec října – rozpuštění Finančního kontrolního oddělení Habarticích a jeho přesunutí do Černous. 9. května 1867 bylo toto přesunuto zpět do Habartic

1863 – 28. ledna bylo uděleno čestné občanství Karlu Czörnigovi von Tschernhausen, továrníkovi Wilhelmu Siegmundovi a děkanovi Josefu Lichtnerovi

1866 – byly pozemky patřící ke statku rozděleny a pronajímány místním občanům

1869 – ve vsi se nachází 46 domů, 277 obyvatel

1874 – zahájena stavba železniční tratě Liberec – Frýdlant – Závidov

1875 – 1. červenec – zahájen provoz na trati Liberec – Frýdlant – Závidov

1880 - ve vsi se nachází 49 domů, 281 obyvatel, z toho 265 Němců a 3 Češi

1886 – první prázdninová letní kolonie německého horského spolku na zámku v Černousích

1890 – ve vsi se nachází 46 domů, 244 obyvatel

1891 – 9. června – v Liberci zaregistrována pobočka firmy Christoph a Unmack

1896 – 11. června – po zásahu bleskem vyhoří dům č.p. 8 a chlév Antona Bergmanna

1897 – založení sboru dobrovolných hasičů

1900 – ve vsi se nachází 59 domů, 274 obyvatel

1900 – 15. července – slavnostní odhalení nové hasičárny

1900 – 18. listopadu – velké požární cvičení místních dobrovolných hasičů a prověření nových stříkaček

1904 – sbor dobrovolných hasičů čítal 49 aktivních členů a měl k dispozici 2 malé stříkačky s více jak 400 m. hadic

1908 – 2. prosince – odhalení jubilejního kamene na upomínku 60. výročí vlády císaře Františka Josefa I.

1910 – ve vsi se nachází 59 domů, 319 obyvatel

1912 – ve firmě Christoph a Unmack vystavěna velká překladová hala s železniční vlečkou

1914 – ve vsi se nachází 63 domů, 312 obyvatel, starostou je sedlák Josef Schwind

..... Pokračování příště.

Nemocnice Frýdlant

Liberecký kraj má k prvnímu červenci převzít nemocnici ve Frýdlantu, která je v dlouhodobém úpadku. Za nemocnici již kraj zaplatil. Bývalí vlastníci frýdlantské nemocnice, kteří v roce 2013 prodali své obchodní podíly společnosti EUC, ale podali k soudu návrh na předběžné opatření. Chtěli tím převzetí nemocnice zablokovat. Pražský soud ovšem předběžné opatření zamítl, Liberecký kraj tak nemocnici může převzít.

Liberecký kraj o převzetí nemocnice vyjednává tři roky. Pro Liberecký kraj je podle hejtmána Martina Půty prioritou zajistit pro 25 000 obyvatel Frýdlantského výběžku zdravotní péči. Krajská nemocnice Liberec zaplatila EUC 8,64 milionu korun, což odpovídá zůstatkové ceně vybavení. Bývalý vlastník bude navíc až do roku 2030 provozovat ve Frýdlantu nemocniční lékárnu, obě strany se také dohodly na spolupráci v jednodenní chirurgii a laboratorní diagnostice.

Na závěr ještě pár fotek z akcí v naší obci

Kácení máje

Dětský den

UDÁLOST MĚSÍCE

TRADIČNÍ LETNÍ AKCE V KŘIŠŤÁLOVÉM ÚDOLÍ

Křišťálové údolí je směr, kterým se nově vydává Liberecký kraj, aby zachoval tradici sklářství v našem regionu i pro budoucí generace. Je to způsob, jakým dlouhodobě ukázat obyvatelům kraje i turistům tradici sklářství, jeho produkty a akce, které se na jeho oslavu konají. Jsou jimi například Křehká krása nebo Skleněné městečko.

Křehká krása je prezentačně-prodejní výstava skla a bižuterie, kterou již poosmé připravuje Svaz výrobců skla a bižuterie spolu s partnery. V areálu jabloneckého Eurocentra se ve dnech 8. až 11. srpna 2019 představí a nabídnou své nové kolekce čtyři desítky výrobců skla, bižuterie a vánočních ozdob. V rámci programu bude představena nová „Kolekce Miss České republiky“ – designová bižuterie z dílen členských firem svazu. Návštěvníci uvidí finalistky soutěže Miss České republiky 2019 a čeká na ně také výstava „Sklo na Železnobrodsku“, která představí několik firem reprezentujících výjimečné sklářské a bižuterní techniky typické pro tuto oblast. Více informací na www.krehkakraza.cz.

Další akcí oslavující sklářské řemeslo je Skleněné městečko, které se bude konat

14. a 15. září 2019 v Železném Brodě. Tradiční setkání sklářů, výtvarníků, historiků, sběratelů i laických obdivovatelů sklářského umění a kvalitního řemesla se letos koná již potřinácté. Nabídne nejen mnoho výstav, ale také bohatý kulturní program plný hudby a uměleckých vystoupení. Více informací na www.sklenenemestecko.cz.

Nová sklářská akce náš kraj zasáhne ale až na podzim, 9.–10. listopadu. Bude to Víkend Křišťálového údolí, kdy se veřejnosti otevrou i běžně nepřístupné výroby skla a bižuterie v kraji. ←

Text: Květa Šírová

Foto: Bižuterií a sklářskými výrobky je náš kraj proslulý po celém světě.

Foto: Petr Zbránek

NA KRAJI

HLASUJTE O CENU VEŘEJNOSTI STAVBA ROKU LIBERECKÉHO KRAJE

O tom, jaká ze staveb nominovaných v soutěži Stavba roku Libereckého kraje, která od letoška nově nese titul Soutěž Karla Hubáčka, získá cenu veřejnosti, může rozhodnout kdokoliv. A to prostřednictvím veřejného internetového hlasování na webových stránkách www.stavbaroku.lk. Hlasovat je možné do 15. října.

OSLAVY JEŠTĚDU

Oslavy Ještědu 2019 se konají v sobotu 14. září od 10 hodin. V letošním roce slaví vysílač a horský hotel Ještěd, dominanta Libereckého kraje, už 46. výročí od svého otevření. Návštěvníci budou mít opět jedinečnou příležitost prohlédnout si jindy nepřístupné prostory vysílače, hotelu, strojovny kabinové lanovky, areálu skokanských můstků či stanice horské služby. V rámci Oslav proběhne tradiční závod ve vynášení pivních sudů na vrchol Ještědu. Doprovodný program bude plný koncertů, divadelních i kouzelnických představení. V centru Liberce doprovodí akci program Den otevřených dveří Dopravního podniku měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Více informací na www.jestedliberec.cz.

PRÁZDNINOVÉ JÍZDY HISTORICKÝMI VLAKY

Bohatou nabídku železničního i vlakového spojení, která je v době letních prázdnin tradičně posilována na sezónních linkách,

Lokomotiva se speciálním Abtovým ozubnicovým systémem, který je použit na ozubnicové trati z Tanvaldu do Harrachova. Foto: Aneta Rolníková.

můžete zkombinovat také se zážitkovou dopravou. V Libereckém kraji působí několik spolků a dopravců věnujícím se záchraně historických vozidel veřejné dopravy i technického zázemí. Do Českého ráje nebo Jizerských hor se dá v létě vycestovat také parním vlakem nebo Zubačkou. I letos jsou připraveny nostalgické jízdy na nejstrmější ozubnicové trati v Evropě. Z Tanvaldu do Kořenova a Harrachova budou opět vypravovány historické motorové vlaky. Podrobný rozpis jízdy je na www.zubacka.cz. Motorové nebo parní vlaky jezdí také do Českého ráje, a to z Turnova do Rovenska

pod Troskami či Semil. Nově budou vlaky jezdit každou prázdninovou sobotu – střídavě s parní nebo motorovou lokomotivou. Plán jízdy je na www.vlakemrajem.cz. Opomenout nelze ani „sklářský“ motoráček mezi Českou Kamenicí a Kamenickým Šenovem. Výlety za historií dopravy nejsou jen o svezení, ale i o poznání a návštěvě míst s ukázkou historie dopravy, například Muzeum „zubačky“ v Kořenově, Technické muzeum v Liberci nebo úzkokolejně Frýdlantské okresní dráhy. Na sezónní provoz spolků přispívá i Liberecký kraj. Novinky na cestující čekají také v autobusové dopravě, a to v podobě výletních autobusů s přepravou jízdních kol v Českém ráji. Spojení je již zajištěno ze všech stran. Nová linka 392 Liberec – Turnov – Hrad Kost – Sobotka jezdí o prázdninách od pátku do neděle a v celé trase můžete využít výhodné jízdné IDOL v kombinaci s kartou Opuscard.

CYKLOPROHLÍDKY PO CLAM-GALLASOVSKÉM PANSTVÍ

Hned dvě cykloprohlídky se budou konat v červenci po clam-gallasovském panství. První provede návštěvníky po leberském a libereckém panství – sraz účastníků je 14. 7. na vlakovém nádraží v Jablonném v Podještědí v 9.15. Druhá prohlídka je naplánována na 28. 7., a to po grabštejském panství. Sraz účastníků je opět na vlakovém nádraží, tentokrát ale v Hrádku nad Nisou v 9.15. Obě cykloprohlídky povede Vladimír Tregl, který seznámí účastníky se zajímavostmi jednotlivých clam-gallasovských panství. Účast na cykloprohlídkách je zdarma, zájemci si hradí pouze vstupné do návštěvních památek.

VÝSTUP NA „JEŠTĚD“

Další ročník výstupu na imaginární Ještěd pořádala ZŠ Orlí ve spolupráci s Libereckým krajem. 80 žáků školy zdolávalo 352 schodů budovy Krajského úřadu Libereckého kraje. V cíli na terase v 17. patře na soutěžení čekal nejen krásný výhled na celé město, ale také malé občerstvení a věcné ceny pro všechny soutěžící, které věnoval Liberecký kraj. ←

Budova Krajského úřadu Libereckého kraje se pro žáky ZŠ Orlí, kteří stoupali po schodech až na vyhlídku, stala na chvíli Ještědem. Foto: ZŠ Orlí.

KRAJŠTÍ ZASTUPITELÉ

K VĚCI

Skleněnky nebo hliněnky a proč?

JAROMÍR DVOŘÁK (SLK)

Už v dětství byla mezi námi pány kluky skleněná kulička nejvíce ceněna. Dnes je sklo pro Nový Bor největším pokladem, kterým je známý po celém světě. Dává práci tisícům lidí a nikde jinde ho nedovedou s takovou láskou a dovedností tvarovat, jako u nás.

ROBERT GAMBA (ANO 2011)

Pocházím z Českomoravské vysočiny, která je odjakživa proslulá jako kraj brambor. K bramborám patří hlína a tak jsme jako kluci cvrnkali hliněnky. Skleněnky patřily k vzácnostem. Liberecký kraj je regionem skla, proto předpokládám, že hrát v tomto kraji se skleněnkami bylo přirozenější.

JAROMÍR BAXA (ZPLK)

Skleněnky. Vzhledem k postupující klimatické změně, která ohrožuje lidskou civilizaci, mohou být skleněnky vítaným archeologickým nálezem civilizace, která třeba někdy přijde po nás.

JURAJ RANINEC (ODS)

Vždycky skleněnky! Sklo je s naším krajem bytostně spojeno, má u nás tradici, živilo generace našich předků a je stále výstavní síní našeho kraje.

PAVEL SVOBODA (ČSSD)

Skleněné kuličky byly vždycky vzácnější než ty obyčejné hliněné. A taky hezčí. Vydřely všechno, při cvrnkání se neotloukaly a urazily delší dráhu. Kdo měl skleněnky nebo duhovky, byl mezi námi dětmi král. U mne tedy jednoznačně vítězí skleněnky.

RADOVAN VÍCH (SPD-SPO)

Jasně, že skleněnky! Mají v sobě určité kouzlo zhmotněné práce a uměním našich sklářů. Skleněnky měly také v dětství mezi hráči větší hodnotu. Měnily se v poměru jedna skleněnka za pět a více hliněnek.

MILOŠ TITA (KSČM)

Skleněnky, ty průsvitné, světlo se krásně láme do duhových barev. Ale pozor, na mělký důlek jsou vhodnější hliněnky. Skleněnky rády vyskakují. Měnit v poměru minimálně pět ku jedné. ←

Další názory zastupitelů si můžete přečíst na liberecky-kraj.kraj-lbc.cz/zastupitelstvo

PETR NOVÝ

Hlavní kurátor Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Přípravuje prezentační projekty a výstavy se zaměřením na sklo a bižuterii v České republice i zahraničí, autor odborných, popularizačních a propagačních publikací, studií, textů a přednášek, šéfredaktor a editor odborného časopisu, který stál u zrodu projektu Křišťálového údolí.

Jak to všechno začalo?

Původně se jedná o marketingový projekt Preciosy Lighting, který měl představit Liberecký kraj a zvýšit chuť zákazníků kupovat svítidla. Motivací bylo představit klientům Blízkého východu kraj, kde se vyrábí sklo, které zdobí jejich paláce. Že tu máme hodně stromů, vody a je tu krásná živá krajina, kterou v jejich písčinných dunách nemají. Za nápadem stála Jindra Vejvodová, tehdejší ředitelka firmy, která usilovala i o to, aby se sklářství v Libereckém kraji stalo památkou UNESCO. V Evropě jsou koncentrace výrobků na jedné lokalitě běžnou praxí a ve vazbě na Silicon Valley bychom mohli mít naše Křišťálové údolí v oblasti od České Kamenice po Harrachov a Turnov, což souvisí s lokalitami, kde má roztroušené podniky Preciosa.

O čem je projekt dnes?

Jeho základní myšlenka se rozšiřuje. Má za cíl jak zákazníkům, tak turistům říct, že v Křišťálovém údolí, tedy Libereckém kraji, vždycky najdou něco, co je tu zabaví. A to nejen po dobu jednoho dne. Mohou tu přespát jednu noc nebo pobýt celý týden a pořád budou mít co dělat. Máme toho tady víc než hory a Ještěd. Mohou jít do muzea, galerie nebo do výroby skleněných produktů. Právě proto, že je tady vyroben hodně a jsou pestré, nebudou si vzájemně konkurovat. Každý výrobce má možnost, aby nabízel něco zvláštního, co ten druhý nemá.

Jak to bude vypadat v praxi?

Mohlo by to vést i k tomu, že se zde vybudují lepší silnice, zlepší se gastronomie a ubytování, které bude lákavé pro luxusní zahraniční klientelu. Ta nyní volí ubytování v Praze, protože v našem kraji není až na výjimky takové, které by odpovídalo jejím požadavkům. Z mého pohledu je to vlastně program, který se posunul z čistého marketingového plánu Preciosy na sebeidentifikační program pro kraj. Český křišťál zná každý a o české bižuterii ví v zahraničí stále více lidí než u nás. Vidím tu proto veliký potenciál jak sdělit turistům, ale i místním obyvatelům, že pokud hledají velkou koncentraci skleněných věcí, které jsou příjemné, hezké a mohou je používat, tak je neseženou nikde jinde na planetě, než tady u nás. Nikde

jinde toho není tolik na tak malém prostoru jako v Libereckém kraji. Vyplatí se jim proto se tu zdržet, podívat se na výrobu, přímo si ji vyzkoušet nebo něco koupit. Vzhledem k tomu, že tady máme fabriky s automatickými provozy, které zaměstnávají kolem tisíce lidí, i malé podniky či studia zaměstnávající jednotlivce, je tu zastoupeno široké spektrum sklářské výroby. Je to podobné, jako když přijдете do obchodního domu a tam máte padesát různých obchodů s oděvy. Přesto má každý svoje klienty, protože každý nabízí něco specifického. Je potřeba ukázat, že sklářská výroba není jenom sklář s píšťalou, že je toho mnohem víc. Do budoucna to může pomoci k uchování řemesel, která by jinak dávno zanikla, pro turistický provoz.

Pomůže Křišťálové údolí malým podnikatelům?

Myslím si, že především malým podnikatelům projekt pomůže. Jde o diverzifikaci. Ruční práce určitě není to, co by ekonomicky drželo české sklářství, ale zaručuje mu exkluzivitu. Malovýroba nebude nikdy primárním zájmem ministerstva průmyslu a obchodu. Podpora ze strany menších územně samosprávných celků ale funguje i ve světě. Například koncentrace pivovarů v Bavorsku, kde téměř každé městečko má svůj pivovar, je projekt, který bez podpory kraje nebo spolkového státu nemůže fungovat. Do Křišťálového údolí samospráva (kraj, potažmo stát) investuje s tím, že by to mělo v ideálním případě přinést zisk i malým podnikatelům – účastníkům projektu –, a to bez ohledu na to, že by oni sami museli nějak nekoordinovaně investovat.

Existuje někde ve světě podobná koncentrace výrobků v jedné lokalitě?

V 90. letech se město Toyama v Japonsku rozhodlo, že se stane sklářským centrem. Postavili školu s předváděcí hutí, na sklo ve městě narazíte úplně všude, hotely jsou vybaveny skleněnými produkty vyrobenými žáky tamní školy a dnes je Toyama respektována jako sklářské město známé po celém světě. U nás v kraji máme největší koncentraci sklářských škol od středních po vysoké, jako nikde jinde na světě. Máme tu také jediné státní muzeum skla a bižuterie v zemi. Z pohledu zahraničního turistu je Praha centrem všeho v naší republice, tady teď vzniká potenciál proto, aby autobus plný turistů z ní nezamířil jen do jižních Čech nebo na jižní Moravu, ale přijel taky sem k nám.

Jak se ke Křišťálovému údolí budou podle vás stavět místní obyvatelé?

Otázkou je, kolik místních obyvatel je srozuměno s tím, že žijí v kraji sklářství a bižuterie. Bez silného marketingového produktu, který bude fungovat víc volebních období a opravdu se stane součástí poznávacího znamení našeho kraje, je to podle mě jediná šance, jak tady může sklářství a bižuterie přežít.

Proč?

Není to jen věc České republiky, ale celé Evropy. Ruční výroba je složitá a nákladná. Nebezpečí, že tenhle typ výroby postupně zmizí, je proto obrovské. Nechci říkat, že projekt Křišťálového údolí je záchrannou brzdou zániku sklářství a bižuterie v našem kraji, ale je to jedna z cest, jak tady sklářství udržet. Z mého pohledu, za dvacet let, co jsem v oboru, je tento projekt jedním z prvních, který je myšlen vážně. Nehraje si na to, že „jsme Nový Bor“ a „jsme Jablonec“ a „my si to budeme dělat každý po svém“, ale že nabízí určitou platformu, ke které se výrobci skla a bižuterie, školy, hoteliéři či provozovatelé restaurací mohou, ale také nemusí dobrovolně připojit.

Vidíte v projektu nějaká rizika?

Riziko vidím ve vztazích mezi prodejci v případě, že se jednomu bude dařit lépe než druhému. Jeden železnobrodský exportér, Ludvík Lubas, za první republiky napsal, že rozdíl mezi českým a česko-německým přístupem k podnikání, to znamená rozdíl mezi Železným Brodem a Jabloncem nad Nisou, je ten, že když se v Jablonci začne někomu nad míru dařit, tak jeho německý soused se bude maximálně snažit, aby se mu dorovnal. Nespí a vymýšlí, jak se dostat na jeho úroveň. Čech to udělá jednodušeji, nespí a přemýšlí, jak konkurenta zničit. Je to věc, která se dlouhodobě opakuje. Největší nebezpečí tohoto projektu je i specifický negativismus: „ono to k ničemu nebude...“ Místní obyvatelé se také musí ztotožnit s tím, že žijí v kraji, který je něčím specifický a naučit se být na to hrdí.

Co se vám na projektu líbí?

Líbí se mi, že vychází z podstaty našeho kraje. Někdy mě překvapuje, že v Jablonci nad Nisou řešíme, co je jeho podstatou, když vyjdeme ven z budovy a všude vidíme peníze z bižuterie. Tak co je asi identita Jablonce nad Nisou? Sport? Jsem hluboce přesvědčen, že kdyby si Jablonec ujasnil, čeho je město, tak už mohl být na mapě českého turismu někde úplně jinde, než je teď. To samé by se dalo říct o kraji. Nejdříve se prostě musíme identifikovat sami vůči sobě. ←

Autorka rozhovoru: Květa Šírová

- 1 | Pod šikovnými rukama brusíků a brusíček vznikají ve sklárnách opravdové unikáty. Foto Igor Zacharov.
- 2 | Sklářské tyče, surovina, ze kterých se „mačkáním“ vyrábí například lustrové ověsy. Foto: Igor Zacharov.
- 3 | Foukání skla je unikátní technikou. Skláři měří své umění na sklářských sympoziích. Foto Petr Zbránek.
- 4 | Skleněnou bižuterii z Jablonce nad Nisou zná ve světě skoro každý. Foto: archiv LK.
- 5 | Petr Nový, hlavní kurátor Muzea skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. Odborník na sklářství a jeho historii. Rozhovor s ním o podstatě vzniku Křišťálového údolí najdete na straně 3. Foto: Tomáš Rubín.
- 6 | Logo nového směru, kterým půjde cestovní ruch zaměřený na sklářství v Libereckém kraji.

KRAJEM

KŘIŠŤÁLOVÉ ÚDOLÍ

V druhé polovině 17. století se na českém území začalo tavit průzračně čisté sklo označované jako český křišťál, díky němuž se v první polovině 18. století staly české země nejvýznamnějším vývozcem skla na světě. V roce 1711 utavili bratři Fišerové v Turnově první čirou, diamant imitující olovnatou kompozici, která konkurovala do té doby jedinečným benátským skleněným výrobkům. V roce 1724 byla v Práchni nedaleko Kamenického Šenova otevřena první lustrařská dílna a české křišťálové lustry s broušenými ověsy se takřka přes noc staly pojmem i mezi světovými panovníky jakými byli Ludvík XV., Marie Terezie nebo Osman III. Čechy se tak vedle Itálie a Francie zařadily k nejdůležitějším centrům výroby lustrů v Evropě. Historie výroby skla na severu Čech se skládá z mnoha fascinujících příběhů, které se dnes zrcadí ve stovkách živých dílen a v různorodosti sklářské a šperkařské výroby.

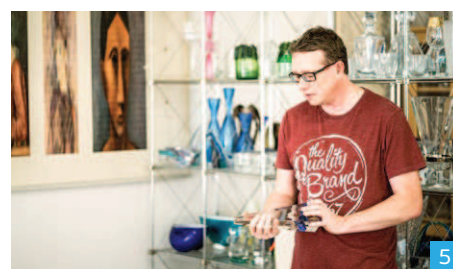
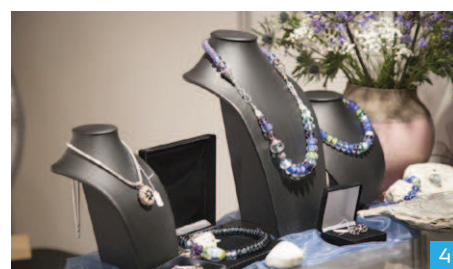
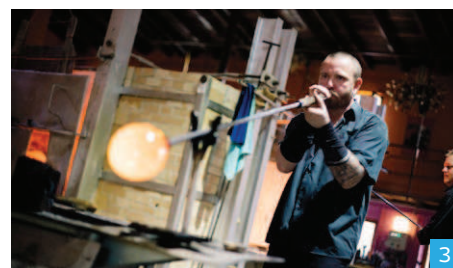
V Libereckém kraji je k vidění mnoho různých forem uplatnění sklářské tradice. Rozsah nabídky jednoho odvětví na takto malém území je celosvětově unikátní. Vzniká tak směr, kterým by se mohla ubírat budoucnost našeho kraje – Křišťálové údolí. Jeho návštěvníci nahlédnou pod ruce sklářů v hutích v Lindavě nebo Harrachově, na Jablonecku navštíví mačkárny perlí

a budou obdivovat centrum bižuterního průmyslu. Novoborské linky denně vyrobí desetitisíce kusů užitkového skla a nedaleko vznikají gigantické světelné objekty pro nejslavnější hotely, paláce i lodě světa. Jemné a křehké vánoční ozdoby vznikají v Poniklé na krkonošských svazích, šperkařské a kamenářské dílny se ukrývají v Českém ráji. Železný Brod proslavily skleněné figurky.

Většina produkce z Libereckého kraje odchází za zákazníky daleko za hranice republiky i Evropy, umění našich mistrů můžeme obdivovat ale jen zde. Liberecký kraj prezentuje sklářské a šperkařské umění pod značkou Křišťálové údolí nově a jeho úkolem do budoucna je zvýšit zájem turistů o toto téma a motivovat je k návštěvě kraje. Vzniká tak ucelená platforma nabídky sklářských muzeí, otevřených dílen, studia výroby skla a bižuterie nebo akcí a tipů pro volný čas. Křišťálové údolí propojuje stovky sklářských provozů, více než desítku muzeí a představuje kompletní nabídku souvisejících turistických služeb, která je hodna světového uznání.

Na podzim letošního roku, 9. a 10. listopadu, se chystá rozsáhlá akce „Víkend Křišťálového údolí“, kdy se veřejnosti otevrou i běžně nepřístupné výroby skla a bižuterie v kraji. ←

Text: Květa Šírová

KRAJ. Příloha Libereckého kraje. Vychází 11× ročně.

Vydává Liberecký kraj, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2. IČO: 70891508. Ev. č.: MK ČR E 21924. Redakční radu tvoří nominovaní zástupci zastupitelských klubů Zastupitelstva LK a Krajského úřadu LK, předsedkyní je Květa Šírová. Redakce: media@kraj-lbc.cz, tel: +420 485 226 111.

Dvojčíslo 7–8/2019 vyšlo 1. července 2019, uzávěrka byla 14. června 2019.

magazin.kraj-lbc.cz www.facebook.com/krajlk

**Liberecký
kraj**